

نادر شهریوری(صدقی)

۱- سیزیفشاه کورنت، حبله‌گری خردمند و حتی به تعبیر هوم خردمندترین آدمیان دوران خویش بود. او می‌خواست خدای جهان مردگان را بفربید اما در این کار ناموفق بود بنابراین به وسیله خدایان محکوم به آن شد که الی‌الابد سنگ بزرگی را به بالای کوهی بغلتاند و از آنجا دوباره رها کند تا به پایین کوه بازگردد و آنگاه دوباره آن کار را از نو انجام دهد. جرم سیزیف «فرب خدایان، نفرت از مرگ و عشق به زندگی بود».

افسانه سیزیف یک‌سالی بعد از به پایان‌رساندن بیگانه نوشته می‌شوداما مضمون هر دو داستان تقریباً یکی است. سارتر در تفسیری بر بیگانه می‌گوید: هدف کامو در اسطوره سیزیف ارایه مفهوم پوچی و در بیگانه احساس آن است، مورو سو قهرمان بیگانه پس از درگیرشدن با همسایه‌اش به یک جوان عرب که دخالت می‌کند شلیک می‌کند و او را می‌کشد. او در تمام مدت بعد از دستگیری در بازداشت و محاکمه از توجیه عمل خود با استفاده از زبان اخلاقی رایج سر باز می‌زند. به‌نظر مورو سو تنها یک قانون اخلاقی در جهان وجود دارد و آن قبول صادقانه مسوولیت عمل خویش است. او هونیث برای خود می‌آفریند که کاملاً در تضاد با اخلاق رایج است بنابراین با هر تلاشی که او را به آدمی دیگر تبدیل کند، مخالفت می‌کند و به همین دلیل هم با کوشش‌های خیرخواهانه که می‌کوشد کاری‌کنند که او عملش را کم‌اهمیت‌تر نشان دهد تا کم‌تقصیرتر جلوه کند، مخالفت می‌کند. مورو سو می‌خواست مسوولیت عمل خودش را خود برعهده گیرد.

۲-... شاید از آنجایی که همه روابط من با دنیای زنده‌ها بریده‌شده، یادگارهای گذشته جلوم نقش می‌بندد. گذشته، آینده، ساعت، روز، ماه و سال برایم یکسان است، مراحل مختلف، بچگی و پیری برای من جز حرف‌های پوچ چیز دیگری نیست فقط برای مردمان معمولی، برای

رجاله‌ها... صدق می‌کنند ولی زندگی من هم‌ماش یک فصل و یک حالت داشته، مثل این است که در یک منطقه سردسیر و در تاریکی جاودانی گذشته‌است.»
در بوف‌کور صادق هدایت هیچ دل‌بستگی‌ای به زمان حال از خود نشان نمی‌دهد. او می‌خواهد چیزها را بیرون از زمان آنچنان‌که آرزو می‌کند ببیند و نه آنچنان‌که وجود دارند، مساله او آن ارزش‌هایی است که از دست رفته‌اند زیرا آن چیزها دیگر در زمان معمولی معنا و مصداقی ندارند. «بدین‌سان هدایت کلیتی از ارزش‌های تاریخی از میان رفته و برجای مانده تهیه می‌بیند و با پیوند ارگانیکی که میان آنها برقرار می‌کند، دستگاهی یگانه از معنی فلسفی زندگی آرزویی خویش پدید می‌آورد.»

«... دیگری رو به کوچه است و از آنجا مرا مربوط با شهر «ری» می‌کند؛ شهری که عروس دنیا می‌نامند و هزاران کوچ‌پوسِ کوچ‌ه و خانه‌های تو سری خورده و مدرسه و کاروانسرا دارد- شهری که بزرگ‌ترین شهر دنیا به‌شمار می‌آید»

هدایت شهر ری را آنچنان‌که در زمان حال وجود دارد نمی‌بیند بلکه آنچنان می‌بیند که آرزویش را دارد، به بیانی دیگر او زمان حال را به کناری می‌گذارد و ارزش‌هایی را بیرون از آن زمان در نظر می‌گیرد. ۳-... لحظاتی هستند که جهان در مواجهه با آدمی خود را به یکباره و کامل عرضه می‌کند. کامو این موقعیت پدیدار شناسانه را در آخرین بخش رمان بیگانه در شرایطی که مورو سو در انتظار اعدام است، مفصلاً شرح می‌دهد مورو سو در این لحظات آخرین می‌خواهد جهان را همان‌گونه که هست به کامل‌ترین شکل خود ببیند و واقع این جهان است که خود را به‌طور کامل به وی می‌نمایاند با این و در این لحظات استثنایی مورو سو جهان را نه حتی دهشتناک بلکه پرستاره و مملو از نشانه می‌بیند

نپذیرفتن جهان بدون ترک آن

ادبیات طغیان

جهانی بی‌تفاوت، پرهمر اما خرم، او این جهان را در آستانه ترکش دوست می‌دارد و حتی حس می‌کند که خوشبخت بوده و هنوز نیز خوشبخت است و حاضر است از نو زندگی کند: «... من هم حس می‌کنم حاضرم از نو زندگی کنم. در برابر این شب مملو از نشانه‌ها و سستاره‌ها، انگار این خشم عظیم مرا از بدی منزّه و از امید تهی کرده بود. برای اولین‌بار خودم را به‌دست بی‌تفاوتی پرهمر دنیا سپردم، آن را بسیار شبیه خودم و بسیار برادرانه دیدم حس کردم خوشبخت بوده‌ام و هنوز هم خوشبختم».
خوشبختی تنها به مورو سو اختصاص ندارد بلکه سیزیف نیز با وجود آنکه به فرمان خدایان ناگزیر است کاری پوچ را الی‌الابد انجام دهد خود را خوشبخت می‌انگار: «باید سیزیف را خوشبخت انگاشت» خوشی او همچون خوشی مورو سو است.

راز خوشبختی مورو سو، سیزیف و... در پذیرش سرنوشت خویش قیقاً به مفهوم نیچه‌ای آن است اما این اصلاً تمام ماجرا نیست، در کامو و قهرمانانش «پوچی» وجود دارد اما پوچی‌ای که کامو بر آن تاکید می‌کند از نوع متفاوتی است به‌نظر کامو «پوچی هنگامی معنا پیدا می‌کند که به آن تن درنده‌ی» در اینجا به ناگزیر با ادبیاتی مواجهیم که «طغیان» وجه اساسی آن است به بیانی ساده‌تر به‌نظر کامو: جهان پوچ است، در آن درددی نیست اما آنگاه، آگاهی بر پوچی حاصل می‌آید که آدمی به آن تن درندند و طغیان کند طغیان نه الزاماً همچون مورو سو به پیشواز اعدام‌رفتن است (که البته این کار مورو سو در هر حال طغیان است) بلکه طغیان راستین گاه می‌تواند مانند سیزیف در عشق به زندگی باشد.

زرتشت نیچه کسی را دوست می‌دارد که عاشق سرنوشت خویش است اما سرنوشت خویش را پذیرفتن در هر حال نباید به تسلیم منجر شود. فلسفه کامو را به

یک معنا می‌توان عشق به زندگی با طغیان علیه آن تعبیر کرد. منطق طغیان کامو لزوم نپذیرفتن جهان بدون ترک آن» است.

به‌نظر می‌رسد در فلسفه کامو خودکشی نوعی تسلیم‌شدن به حساب آید و این در مقابل طغیان قرار می‌گیرد خودکشی یعنی تسلیم به حد اعلای منطقی آن در حالی که طغیان حقیقی یعنی مردن در حالی که آدمی به اختیار و اراده خود مصالحه نکرده و تسلیم نشده است. ۴-... تا این لحظه من خودم را بدبخت‌ترین موجودات می‌دانستم ولی بی‌بردم زمانی که روی آن کوه‌ها در آن خانه‌ها و آبادی‌های ویران که با خشت‌های وزین ساخته شده بود مردمانی زندگی می‌کردند که حالا استخوان آنها پوسیده شده و شاید ذرات قسمت‌های مختلف تن آنها در گل‌های نیلوفر کبود زندگی می‌کرد، میان این مردمان یک نفر نقاش فلک‌زده، یک نفر نقاش نفرین‌شده، شاید یک نفر روی قلمدان ساز بدبخت مثل من وجود داشته، درست مثل من، و حالا بی‌بردم فقط می‌توانستم بفهمم که او هم میان دو چشم سیاه می‌سوخته و می‌گذاخته»
گلدان راغی تنها گلدان ساده هنری نیست بلکه این گلدان در پیوند با کلیتی زندگی خاص خودش را دارد غبار پیکر انسان‌های باستانی ساخت آن را پدید آورده است. آیا هدایت می‌خواهد ایران را با ایران باستانی پیوند دهد؟ در جهان هدایت ارزش‌هایی وجود دارند که مسخ‌شده‌اند و حتی از کالبدی به کالبد دیگر رفته‌اند (نوعی تناسخ متأثر از فلسفه هندی) آدمی در این جهان چیزی و یا ذره‌ای مسخ‌شده از تقدیر و یا به تعبیر خیام چرخ‌گردون است در حالی که در جهان کامو انسان به واسطه طغیان خود را خوشبخت و واجد قدرتی مضاعف می‌بیند که به‌رغم ناامیدی سرود زندگی سر می‌دهد.

پی‌نوشت‌ها:

- ^{۱، ۲، ۳-۶} بوف‌کور، صادق هدایت
- ^۲ واقعیت اجتماعی و داستان
- ^۴ بیگانه، کامو، لیلی گلستان، ص ۱۷۱
- ^۵ افسانه سیزیف، کامو، علی صدوقی، محمدعلی سپانلو ص ۱۹۹

چنین می‌خواهیم: «کتاب پیش‌رو با در

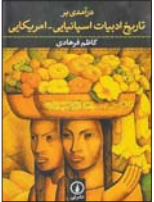

عشق اول و دو داستان دیگر» داستایفسکی و تورگنیف را در نشر فرهنگ معاصر و رمان «قمارباز» داستایفسکی را در نشر چشمه زیر چاپ دارد. نشر نگاه نیز آثاری از او می‌ان، نویسنده مطرح چینی، رابیندرانات تاگور، اورهان پاموک و اوغوز آتای نویسنده‌های مطرح ترک را منتشر می‌کند. بازچاپ یکی از ترجمه‌های ابراهیم گلستان با نام «کشتی شکسته‌ها»، با عنوان فرعی پنج داستان از پنج نویسنده، از دیگر ترجمه‌هایی است که به ناگزگی توسط نشر کاغذ منتشر شده‌است. این کتاب که شامل داستان‌هایی از استغفر کرین، ویلیام فاکتور، استفن وینسنت بنه، آنتوان چخوف و ارنست همینگوی است اولین‌بار در دهه ۳۰ منتشر شده بود و حالا بعد از سال‌ها دوباره چاپ شده است. این‌روزها ترجمه تازه‌ای از «جنایت و مکافات» فیودر داستایفسکی توسط احمد علینقی‌نژاد در نشر مرکز به چاپ رسیده که البته این ترجمه بر اساس ترجمه انگلیسی اثر صورت گرفته است.

«عراق‌ات رمان‌نویس جوان» نوشته امیرتو اگو هم توسط رضا علیزاده و در نشر روزنه به‌تازگی به چاپ رسیده است. علیزاده پیش از این هم ترجمه‌های درخ‌رور دیگری از اگو به دست داده بود. دو ترجمه از بهمن فرانزه نیز در نشر ثالث به چاپ رسیده‌اند. «آنانالی» گراتزیا دلدا و «درباره سینما» گابریل گارسیا‌مارکز دو ترجمه این مترجم‌در ژانر ادبیات پلیسی هم چند اثر برای نمایشگاه کتاب آماده خواهند شد. «راز پرونده مخومه» آگاتا کریستی یکی از این کتاب‌هاست که توسط جمشید اسکندانی در نشر ثالث به چاپ رسیده است. همچنین از «مجموعه‌نقاب» انتشارات جهان کتاب هم چند عنوان جدید آماده انتشار خواهند شد. «تولدت مبارک، آقا کمال!» از یاکوب آرزنی با ترجمه ناصر زاهدی، «مگره و زن بلندبالا» از سیمئون با ترجمه عباس آگاهی و «مرگی که حرفش را می‌زدی» از فردریک دار با ترجمه آگاهی از جمله کتاب‌های تازه‌مجموعه‌نقاب است.

پنجره رو به بیاط

چند عنوان کتاب مهم هم در حوزه‌های مربوط به هنر در نمایشگاه امسال به چاپ خواهند رسید. «سینما چیست؟» دادلی اندرو با ترجمه مجید اخگر و «شب سپیده می‌زند، باری دیگری» که شامل ۵۵ عکس، فیلم و ۴۸ جستار از یوریک کری‌م‌میچی است توسط نشر بیدگل منتشر خواهند شد. نشر نظر نیز آثاری از ادبیات کلاسیک را به روایت نورالدین زرین‌کلک و مهدی طارمی منتشر می‌کند. در حوزه نقد هنر نیز نقادی بر بیکون «مدرنیزم»، جریان‌های فکری هنر را در دست انتشار دارند و از کتاب‌های قابل‌توجه این نشر «پنجره رو به حیاط»، مجموعه عکسی از عباس کیارستمی است که در نمایشگاه امسال به‌طور محدود عرضه می‌شود. کتاب «تئاتر و هنر اجرا» شامل مجموعه مقالاتی از آنتونن آرتو، آدولف آپیل، آلفرد ژاری و ریچارد شلتز نیز با ترجمه علیرضا امیرحاجبی در نشر قهر در انتظار چاپ است.

در آمدی بر تاریخ ادبیات

اسپانیایی – آمریکایی

کاظم قرهادی

نشر نی

چاپ اول: ۱۳۹۲

کتاب

مرور

این جمع به ظاهر پراکنده

«درآمدی بر تاریخ ادبیات اسپانیایی-

آمریکایی»، کتابی است از کاظم قرهادی که اخیراً از طرف نشر نی منتشر شده است. آنچه در این کتاب به آن پرداخته شده تاریخ ادبیات اسپانیایی- آمریکایی و دوره‌های مختلف شکل‌گیری و تکامل آن است. نویسنده در پیشگفتار کتاب، از قول لوکتاویو باز این پرسش را پیش می‌کشد که «آیا چیزی به نام ادبیات اسپانیایی- آمریکایی وجود دارد؟» به اعتقاد باز، ادبیات اسپانیایی‌زبان آمریکای جنوبی را نمی‌توان بر اساس ملیت‌ها تفکیک کرد و چنین ناسپویالیسمی، نوعی «مغلطه‌هنری» است. نویسنده پس از طرح دیدگاه باز، جمله به دیدگاه مخالفان او نیز اشاره می‌کند. از جمله به دیدگاه ژورژی آدامو که می‌گوید: «من فکر نمی‌کنم ادبیات آمریکای لاتین وجود داشته باشد. هریک از کشورهای آمریکای لاتین ادبیات خاصی خود را دارند. ادبیات آرژانتینی با ادبیات کلمبیایی تفاوت دارد. ادبیات کوبایی و ادبیات سیلیایی از هم متفاوتند». همچنین دیدگاه بورخس را می‌خوانیم که برخلاف باز معتقد است که «ایجاد چنین هویت آمریکای لاتینی» به دور از «ریساکاری، تضع یا کلی‌گرایی» نیست. نویسنده پس از آوردن این اختلاف‌نظرها در پیشگفتار کتاب می‌نویسد: «صرف‌نظر از این اختلاف‌نظرها، می‌توان گفت اکثر نویسندگان و منتقدان و تاریخ‌نگاران آمریکای لاتین، ضمن تایید ادبیات کشورها، بر وجود ادبیات اسپانیایی- آمریکایی اتفاق نظر دارند، آنگاه در توضیح آنچه در این کتاب به آن پرداخته شده، چنین می‌خواهیم: «کتاب پیش‌رو با در

نظر داشتن دیدگاه‌های گوناگون در این زمینه و تفکیک آنها، به‌طور اخص نگاهی به تاریخ ادبیات آمریکای اسپانیایی‌زبان آمریکای جنوبی دارد که عمدتاً کشورهای آرژانتین، شیلی، اوروگوئه، بولیوی، کلمبیا، اکوادور، پاراگوئه، پرو، ونزوئلا، کستاریکا، السالوادور، گواتمالا، هندوراس، مکزیک، نیکاراگوا، پاناما، جمهوری دومینیکن و پورتوریکو را شامل می‌شود» در آمدی بر تاریخ ادبیات اسپانیایی- آمریکایی دارای سِفصل است. فصل اول با عنوان «از اکتشاف تا استقلال»، بر اساس دوره‌های تاریخی به این‌سه بخش تقسیم شده‌است: ۱- ادبیات کشف، فتح، کوش و تبلیغ انجیل (مسیحی‌سازی)، ۲- شکوفایی و پژمردگی ادبیات استعماری و ۳- دوره روشنگری و قیام. در هر بخش، به شعر، نمایشنامه و نثر در هرکدام از دوره‌ها پرداخته شده است. فصل بعدی شامل این بخش‌هاست:

۱- رمانتیسیسم، ۲- رالیسم و ناتورالیسم ۳- مدرنیسم و در فصل پایانی نیز به دوره انقلاب مکزیک و جهانی‌شدن ادبیات اسپانیایی- آمریکایی پرداخته شده است. در قسمتی از بخش پایانی کتاب با عنوان «سخن آخر» درباره نویسندگان اسپانیایی- آمریکایی می‌خواهیم: «این جمع به ظاهر پراکنده در کشورهای مختلف، اما به واقع گسترده در پهنة این بخش از قاره آمریکا، در شرایط پرتلاش تاریخی جامعه خود نقش داشته‌اند؛ چنان که برخی پایه‌گذار جنبش‌های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی شده‌اند یا در آن جنبش‌ها حضوری فعال داشته‌اند. آنان در دوره‌های متفاوت و در پیوند با گذشته بلافصل‌شان در بی‌غلبه بر استعمار، کسب آزادی و در نهایت استقلال کشور خود بودند. مساله بعدی و مبررم گروهی از آنان تعیین هویت بوده است. البته برای نویسندگان و شاعران نسل جدید، جست‌وجوی هویت مساله‌ای خاص نبوده و به قولی برای آنان به عادت و نیاز تبدیل شده است. ماریو بارگاس یوسا در اشاره به نقش مهم نویسندگان قرن یازدهم می‌نویسد: «هیج می‌توانی باقی می‌توان گفت که شرح مشکلات واقعی

کشورهای آمریکای لاتین در قرن نوزدهم را به‌طور مشخص و با اعتبار استنادی باید زن بلندبالا» از سیمئون با ترجمه عباس آگاهی و «مرگی که حرفش را می‌زدی» از فردریک دار با ترجمه آگاهی از جمله کتاب‌های تازه‌مجموعه‌نقاب است.

چند عنوان کتاب مهم هم در حوزه‌های مربوط به هنر در نمایشگاه امسال به چاپ خواهند رسید. «سینما چیست؟» دادلی اندرو با ترجمه مجید اخگر و «شب سپیده می‌زند، باری دیگری» که شامل ۵۵ عکس، فیلم و ۴۸ جستار از یوریک کری‌م‌میچی است توسط نشر بیدگل منتشر خواهند شد. نشر نظر نیز آثاری از ادبیات کلاسیک را به روایت نورالدین زرین‌کلک و مهدی طارمی منتشر می‌کند. در حوزه نقد هنر نیز نقادی بر بیکون «مدرنیزم»، جریان‌های فکری هنر را در دست انتشار دارند و از کتاب‌های قابل‌توجه این نشر «پنجره رو به حیاط»، مجموعه عکسی از عباس کیارستمی است که در نمایشگاه امسال به‌طور محدود عرضه می‌شود. کتاب «تئاتر و هنر اجرا» شامل مجموعه مقالاتی از آنتونن آرتو، آدولف آپیل، آلفرد ژاری و ریچارد شلتز نیز با ترجمه علیرضا امیرحاجبی در نشر قهر در انتظار چاپ است.

تازه‌های نشر افق

روال روزگار

نشر افق در مدت اخیر سه کتاب جدید منتشر کرده که دو عنوان از این کتاب‌ها آثاری داستانی‌اند و یکی هم کتابی درباره سینمای ایتالیا و جریان‌های مهم آن است. مجموعه داستانی از پتر اشتام و برنارد مالامود دو مجموعه داستان جدید این نشر است و کتابی از ماریو وردونه هم اثری درباره تاریخ سینمای ایتالیاست. در ادامه این سه کتاب معرفی می‌شوند.

در حسرت گذشته

«ماه یخ‌زده» عنوان مجموعه‌ای از داستان‌های کوتاه پتر اشتام است که به‌تازگی با ترجمه مریم مودیبور منتشر شده است. از پتر اشتام پیش از این هم ترجمه‌هایی به فارسی انجام شده بود، از جمله اولین رمانش با نام «آگنس». اما «ماه یخ‌زده» مجموعه داستانی است که در سال ۲۰۱۱ نامزد جایزه ادبی لایبزیک آلمان و جایزه ادبی سوئیس بوده است. پتر اشتام از جمله نویسندگان امروز زبان آلمانی است که در سال ۱۹۶۳ متولد شده و از سال ۱۹۹۰ به‌عنوان نویسنده و روزنامه‌نگار شناخته شده است. داستان‌های مجموعه ماه یخ‌زده، درباره آدم‌هایی است که در زندگی روزمره‌شان شکست خورده و مستاصل شده‌اند و در حسرت گذشته و فرصت‌های از دست‌رفته‌اند. در بخشی از داستان اول این مجموعه با نام «میهمان‌های باستانی» می‌خوانیم: «زن بار دیگر از پشت تلفن پرسید، تنها می‌آیید؟ متوجه اس‌مسش نشدم، لهجه‌اش هم برایم آشنا نبود. گفتم، بله، دنبال جایی می‌گردم که بتوانم در آرایش کار کنم. پس از خندهای طولانی پرسید که چه کار می‌کنم. گفتم که می‌نوسم. چی می‌نویسین؟ گفتم، متنی درباره ماکسیم گورکی. زبان‌شناس هستم و تخصص در مورد زبان‌های اسلاو است. تک‌گواشی‌اش خشمگینم می‌کرد. گفت، اها. به‌نظر می‌رسید ی‌ک‌آن درنگ کرد، انگار شک داشت که این موضوع برایش جالب است یا نه. سرانجام گفت: خب، می‌تونین بباینن می‌دونین چه‌جوری باید بباینن اینج‌ا؟»

سینمای ایتالیا در گذار تاریخ

در بین آثاری که درباره سینمای جهان به فارسی منتشر شده‌اند، به سینمای ایتالیا کمتر پرداخته شده و این در حالی است که سینمای ایتالیا از اهمیت زیادی برخوردار است. اما این روز‌ها کتابی از ماریو وردونه با نام «تاریخ سینمای ایتالیا» و با ترجمه چنگیز صنیعی به فارسی منتشر شده است، کتابی که به‌خصوص به سینمای

نئورئالیستی ایتالیا و چهره‌های مهم این جریان پرداخته است. در مقدمه فارسی اثر درباره این کتاب آمده: «ماریو وردونه معتقد است که ابزار سینما توگراف پیش از فرانسه در ایتالیا اختراع شده است. او پس از بررسی تولد و ظهور سینما و برپایی نخستین موسسه سینمایی لاسینه و اولین شهر سینما چینه‌چیتا در ایتالیا و با اشاراتی به پیشروان این هنر در پیش و پس از جنگ اول جهانی بخش عمده کتاب را به نقطه اوج سینمای ایتالیا یعنی دوره نئورالیسم اختصاص داده و از عصری طلایی سخن می‌گوید که به همت فیلم‌سازان مولفی چون روبرتو روسلینی، ویتوریو دسیکا، چزاره زاولتینی و دیگران پی‌ریزی شده است. فیلم‌سازان از جاسارت و شهامت، کمپنیز و به هنر سینما جانی تازه می‌بخشد». کتاب بعد از بررسی سینمای نئورالیستی و استانان عمده آن دوره به نسل دومی‌ها یعنی ویسکونت، آنتونیونی، فلینی و چهره‌های دیگر پرداخته و فیلم‌هاشان را نقد و تحلیل می‌کند و پس از آنها به جوانان آن زمان مثل بر تولوچی، بلوکیو، پتری، سررجولونه و فیلم‌هایشان می‌پردازد و در پایان به نسل آخرین یعنی کسانی چون تورناوره، سالواتورس، مورتی و دیگری که ادامه‌دهنده چهره‌های برجسته قبلی‌اند می‌پردازد.

عزاداره‌ا

«کشف‌های خدمتکار» عنوان مجموعه‌داستانی از برنارد مالامود است که با ترجمه امیرمهدی حقیقت به فارسی منتشر شده است. برنارد مالامود، داستان‌نویس آمریکایی و برنده جوایزی مثل جایزه ملی کتاب آمریکا، پولیتزر و او. هنری است. بنا به توضیح کتاب، داستان‌های کوتاه برنارد مالامود سرراستند، غمبارند و خنده دارد و خرده‌ریزهایی غیرعادی را از چیزهای عادی زندگی بیرون می‌کشند. در ادامه بخشی از داستان «بقالی» را از این مجموعه می‌خوانیم: «نه بقالی نشسته بودند و روزن، بازار یاب شکرت چی انداس، همان‌طور که تبه سیگار برکش را کنج دهانش می‌جوید، تند و یک‌نواخت، فهرست کی‌ی‌شده اقلام موجود برای فروش را می‌خواند. فهرست را به جلد کی‌ی‌شده اقلام موجود برای فروش را می‌خواند. فهرست را به جلد دفترچه بزرگ سفارش‌هایش که بر گه‌های صورتی داشت، ستجاق کرده بود. آیدا کاپلان چانه کوچک و گوش‌تالویش را بالا داده بود و با دقت گوش می‌کرد. وقتی روزن به محصولات ویژه هفته و قیمت آنها رسید، سرش را بلند کرد. از دست شوهرش حرص می‌خورد چون از چشم‌هایش پیدا بود گوش نمی‌کند. براق گفته سام، لطفاً به روزن گوش کن! سام که حواسش جای دیگری بود گفت: گوشم، پاهاشه، سام، مرد جاقی بود با شانه‌های پهن افتاده و موهای رو به سفیدی که زیر نور چراغ بزرگ و بی‌حباب مغازه، سفیدتر هم می‌زد، عناوین برخی از داستان‌های این مجموعه عبارتند از: باران بهاری، بقالی، زندگی ادبی لین گلدمن، اینجا دیگه عوض شده، خمره جادویی و... فلاتری او کاتر از نویسندگان شناخته‌شده قرن بیستم آمریکا به‌شمار می‌رود و بعد از مرگش در سال ۱۹۸۶، جایزه سالاته‌ای به نام او، به بهترین نویسنده داستان‌های کوتاه داده می‌شود.

در آستانه بیست‌وهفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب، کتاب‌هایی که توانستند در همین مدت کوتاه دوران تازه وزارت ارشاد و اداره کتاب، از سد میزری بگذرند، منتشر می‌شوند. از میان آثار منتشرشده و در دست‌انتشار در حوزه ادبیات و هنر، برخی از آثار سال‌ها در انتظار انتشار بوده‌اند و سرانجام در این دوره اجازه انتشار یافته‌اند، البته بیشتر آثار، تجدیدچاپی بوده‌اند. در حوزه چاپ اول هم دست‌کم ادبیات ایران بعد از سال‌ها شاهد حضور نویسندگان شاخص دوران خود بوده است. و حوزه نظریه و نقد ادبی تنها با چند کتاب مهم، دوران بهتری را سپری می‌کند. به هر تقدیر نمایشگاه کتاب فارغ از ارقام و آمارهای نشر و کتاب و فروش و مسایلی از این دست، فرصتی دوباره است برای اهل کتاب تا با مرور سال کاری‌شان در میان این‌سایه‌ها، وضعیت امروز کتاب و فرهنگ و غیاب‌ها و کاستی‌ها را دریابند. در ادامه مروری کوتاه داشته‌ایم بر برخی از این کتاب‌ها که اخیراً منتشر شده یا قرار است در روزهای نمایشگاه به چاپ برسند.

شعر دیدن

از میان دفتر شعرهایی که بناسد در نمایشگاه امسال عرضه شوند، دو مجموعه شعر قابل توجه از شاعر در سایه، بیژن الهی دیده می‌شود. مجموعه شعر «دیدن» و «الحاح الاسرار» دو کتابی است که قرار است نشر بیدگل برای نمایشگاه امسال منتشر کند. مجموعه شعر تازه‌ای از ضیاء موحد با عنوان «و جهان آییستن زاده شد» نیز به تازگی در نشر نیلوفر به چاپ رسیده است. مسعود احمدی هم پس از سال‌ها مجموعه شعری در نشر بوتیمار منتشر می‌کند. از احمد‌رضا احمدی، نشر ثالث مجموعه دیگری را در دست انتشار دارد. همچنین مجموعه شعری از حافظ موسوی با نام «مادیان سیاه» در همین نشر منتشر می‌شود. جز این، «گزیده اشعار» حافظ موسوی در نشر مروارید به چاپ خواهد رسید. اما «گزیده اشعار» رضا چایچی دیگر کتابی است که نشر مروارید برای نمایشگاه به چاپ می‌رساند. مجموعه شعری از غلام‌رضا بروس‌با نام «یک بسته سیگار در تبعید» و مجموعه شعری از عباس صفاری با نام «مثل جوهر در آب» هم دیگر دفتر شعرهایی است که نشر مروارید چاپ خواهد کرد. «امادر» علی عبدالرضایی نیز اخیراً در نشر بوتیمار منتشر شده و از مجموعه‌های قابل‌تامل در نمایشگاه امسال است. گزیده‌ای از اشعار رضا براهنی و همچنین گزیده شعری از محمدشمس‌لنگرودی در انتشارات سرزمین اهورایی منتشر می‌شوند (و البته انتشار پراکنده این آثار و گزیده‌هایی که نشرهای مختلف از شاعران مطرح چاپ می‌زنند و اغلب بدون اطلاع ناشر این آثار یا حتی خود شاعر است، بحث مهمی در نشر ما است که هر سال در آستانه نمایشگاه شاهدیم؛ مجموعه اشعار بیژن نجفی» و «واقعیت روای من است»، چندی پیش در نشر مرکز به چاپ رسید. «دنیا از جنس خاطره‌هاست»

پس از چند سالی رکود، ادبیات داستانی ایران شاهد انتشار آثاری از نویسندگان مطرح و شناخته‌شده است. «ملکان عذاب» ابوتراب خسروی، «بی‌ترسی» محمدرضا کاتب، «این وصله‌ها به من می‌چسبید» احمد غلامی، «خوف» شیوا ارسطویی و اخیراً هم «سنگ و سایه» محمدرضا صفدری و «بر کهای یاد» رضا جولایی از این‌دست آثارند. در حوزه ادبیات داستانی کتاب‌های دیگری هم – هم‌زمان با نمایشگاه – منتشر می‌شوند، از